PIERWSZA ŁAWKA · 40 ZADAŃ DO LEKTURY · EGZAMIN ÓSMOKLASISTY 2027 · JĘZYK POLSKI · KLASA 8

Reduta Ordona – 40 zadań typu egzaminacyjnego z kluczem (egzamin ósmoklasisty 2027)

40 zadań w formule CKE do lektury obowiązkowej: fabuła i bohaterowie, gatunek, język, problematyka, konteksty, karta „jak na egzaminie" z argumentacją i planem wypracowania. Ramka „W pigułce", klucz z zasadami oceniania.

Karta	Temat	Zadania
1	**Fabuła i bohaterowie** Reduta Ordona – Adam Mickiewicz · kl. VII–VIII	7 zad. 9 pkt
2	**Gatunek i kompozycja** Reduta Ordona – Adam Mickiewicz · kl. VII–VIII	7 zad. 9 pkt
3	**Język, styl i fragment tekstu** Reduta Ordona – Adam Mickiewicz · kl. VII–VIII	7 zad. 12 pkt
4	**Problematyka i wartości** Reduta Ordona – Adam Mickiewicz · kl. VII–VIII	6 zad. 8 pkt
5	**Konteksty i porównania** Reduta Ordona – Adam Mickiewicz · kl. VII–VIII	6 zad. 7 pkt
6	**Jak na egzaminie – zadania mieszane** Reduta Ordona – Adam Mickiewicz · kl. VII–VIII	7 zad. 10 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Materiał zawiera **40 zadań typu egzaminacyjnego** do jednej lektury obowiązkowej w sześciu kartach: fabuła i bohaterowie, gatunek i kompozycja, język i fragment tekstu, problematyka i wartości, konteksty i porównania oraz karta mieszana „jak na egzaminie”.
- Pierwsza karta zaczyna się od ramki **„W pigułce”** (o czym to jest, problematyka, bohaterowie, motywy, konteksty) – można od niej zacząć powtórkę.
- Formuły poleceń i punktacja są takie jak w arkuszach CKE (egzamin 10 maja 2027 r.). Od 2027 r. zadania mogą sprawdzać znajomość całych lektur także z klas IV–VI. Błąd rzeczowy dotyczący lektury oznacza 0 pkt za zadanie.
- Klucz na końcu zawiera zasady oceniania, przykładowe odpowiedzi i numer z brzmieniem wymagania z podstawy programowej.
- Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania i drukować karty osobno – np. jako kartkówkę albo pracę domową.

Materiał oryginalny przygotowany zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi na rok 2027 (informator CKE o egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego od roku szkolnego 2024/2025, lista lektur obowiązkowych; podstawa programowa 2017 w brzmieniu z 2024 r., Dz.U. 2024 poz. 996). Nie zawiera zadań z arkuszy CKE. Cytaty wyłącznie z utworów w domenie publicznej (wolnelektury.pl). Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Fabuła i bohaterowie

Reduta Ordona – Adam Mickiewicz · kl. VII–VIII

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 9 pkt

W pigułce

- **O czym to jest.** Adiutant generała opowiada, co widział z wału podczas rosyjskiego szturmu na redutę bronioną przez Ordona. Obrońców jest garstka, a na redutę nacierają ogromne kolumny wojska cara. Gdy Rosjanie wdzierają się do szańca, Ordon wysadza go w powietrze – giną obrońcy i napastnicy.
- **Problematyka:** bohaterstwo i poświęcenie życia dla ojczyzny; walka o wolność z przeważającą siłą wroga; krytyka cara – władcy, który posyła tysiące ludzi na śmierć, sam nie ryzykując niczego; ocena czynu Ordona: zniszczenie w dobrej sprawie jest „święte"; przemijanie i śmierć na wojnie.
- **Bohaterowie**

Postać	Kim jest, jaki jest
Narrator (adiutant)	Uczestnik i świadek bitwy, młody żołnierz; patrzy z działa, opisuje szturm z przejęciem, płacze, gdy reduta upada.
Ordon	Dowódca reduty; do końca kieruje ogniem dział, a gdy wróg wdziera się do środka, skacze do lochów z prochem i wysadza redutę.
Generał	Przełożony narratora; obserwuje bitwę przez lunetę opartą na ramieniu adiutanta, uznaje redutę za straconą.
Car	„Samowładnik świata połowicy" – nieobecny na polu bitwy, rządzi strachem; przeciwieństwo Ordona.
Wódz kaukaski	Dowódca wojsk rosyjskich, porównany do „knuta w ręku kata" – narzędzie w rękach cara.

- **Motywy**

Motyw	Jak występuje w lekturze
Ojczyzna i wolność	Garstka obrońców walczy do końca z ogromną armią.
Ofiara z życia	Ordon ginie razem z redutą, żeby nie oddać jej wrogowi.
Wojna i śmierć	Obrazy kul, granatów, ginących żołnierzy, wspólna „rozjemcza mogiła".
Władca tyran	Car rozkazuje z daleka – „Zmarszczył brwi, – i tysiące kibitek wnet leci".

- **Konteksty:** Kontekst historyczny: obrona Warszawy przed Rosjanami we wrześniu 1831 r., pod koniec powstania listopadowego (reduta na Woli). Mickiewicz nie brał udziału w bitwie – utwór oparł na relacji uczestnika walk; podtytuł brzmi „Opowiadanie adiutanta". Prawdziwy Juliusz Konstanty Ordon przeżył wybuch, o czym poeta wtedy nie wiedział. Wiersz recytuje Bernard Zygier na lekcji polskiego w *Syzyfowych pracach* Żeromskiego.

Jak wykorzystać w wypracowaniu

Przykład 1. Temat: Czy warto poświęcić się dla ojczyzny? Napisz rozprawkę.
Argument: poświęcenie jednostki może ocalić honor i dać przykład innym. Przykład: Ordon, gdy Rosjanie wdzierają się do szańca, wysadza redutę i nie oddaje jej wrogowi; narrator nazywa go „Patronem szańców", czyli wzorem dla wszystkich obrońców.

Przykład 2. Temat: Napisz przemówienie o odwadze w obliczu przewagi przeciwnika.
Argument: odwaga nie zależy od liczby żołnierzy. Przykład: reduta miała „sześć tylko" dział, a mimo to długo odpierała szturm całych kolumn armii rosyjskiej.

Zadania

1 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**
Gdy narrator odnajduje wzrokiem Ordona w dymie, widzi, że Ordon trzyma w ręce ___ / 1 pkt

A. szablę, którą odpiera Rosjan.

B. lunetę, przez którą patrzy na wroga.

C. polski sztandar zdjęty z wału.

D. zapaloną świecę (lont) do odpalania prochu.

2 **Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących utworu *Reduta Ordona*. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 1 pkt

1. Gdy generał uznaje redutę za straconą, z jego oczu płyną łzy.	**P**	**F**
2. Generał rozkazał Ordonowi wysadzić redutę.	**P**	**F**

3 **Ustal kolejność zdarzeń przedstawionych w utworze. Wpisz numery od 1 do 4.** ___ / 1 pkt

_____ Generał po długiej obserwacji przez lunetę mówi: „Stracona".

_____ Wódz rosyjski daje znak mieczem i piechota rusza długą kolumną.

_____ Granat pęka w środku rosyjskiej kolumny – „ogromna łysina śród kolumny świeci".

_____ Rosjanie wchodzą do rowów i na palisady reduty.

4 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**
Według narratora ręczna broń obrońców w końcu milknie, ponieważ ___ / 1 pkt

A. żołnierzom zabrakło ładunków.

B. żołnierze dostali rozkaz, by przestać strzelać.

C. zepsuła się od deszczu.

D. obrońcy poddali się Rosjanom.

Gatunek i kompozycja

Reduta Ordona – Adam Mickiewicz · kl. VII–VIII

KARTA 2/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 9 pkt

Przypomnij sobie

- **Rodzaje literackie** to epika, liryka i dramat. Niektóre utwory łączą cechy kilku rodzajów.
- **Podtytuł** – dodatkowa informacja umieszczona pod tytułem utworu.
- **Wersyfikacja**: w wersach liczy się sylaby (np. ośmio-, jedenasto- lub trzynastozgłoskowiec); rymy bywają parzyste (aabb), przeplatane (abab) lub okalające (abba).

Zadania

1 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Podtytuł utworu „Opowiadanie adiutanta" informuje, że ___ / 1 pkt

A. tekst jest sprawozdaniem z gazety wojskowej.

B. o bitwie opowiada jej świadek, a utwór ma cechy epiki – narratora i fabułę.

C. utwór przeznaczony jest do wystawienia na scenie.

D. utwór jest listem napisanym przez Ordona.

2 **Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących budowy utworu. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 1 pkt

1. Wersy utworu mają po trzynaście sylab.	**P**	**F**
2. Utwór jest napisany bez rymów.	**P**	**F**

3 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

W wersach „Nam strzelać nie kazano. – Wstąpiłem na działo / I spojrzałem na pole; dwieście armat grzmiało" występuje ___ / 1 pkt

A. rym przeplatany.

B. rym wewnętrzny w każdym wersie.

C. refren.

D. rym parzysty – rymują się dwa sąsiednie wersy.

4 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

W utworze zastosowano narrację pierwszoosobową, dzięki której ___ / 1 pkt

A. narrator wie wszystko o wszystkich bohaterach.

B. czytelnik poznaje myśli cara.

C. opis bitwy jest bardziej przejmujący i wiarygodny – opowiada naoczny świadek.

D. utwór staje się dramatem.

Język, styl i fragment tekstu

Reduta Ordona – Adam Mickiewicz · kl. VII–VIII

KARTA 3/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 12 pkt

Przypomnij sobie

- **Epitet** – wyraz określający rzeczownik, np. „czarną kolumną”.
- **Pytanie retoryczne** – pytanie, które nie wymaga odpowiedzi, bo jest ona oczywista; służy wzmocnieniu wypowiedzi.
- **Porównanie** – zestawienie dwóch zjawisk za pomocą wyrazów: jak, jako, niby, jakby.
- **Wyrazy dźwiękonaśladowcze** – naśladują odgłosy, np. kukać, stukać.

Zadania

1 **Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.** ___ / 3 pkt

Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona* (fragment)

Gdzież jest król, co na rzezie tłumy te wyprawia?
Czy dzieli ich odwagę, czy pierś sam nadstawia?
Nie, on siedzi o pięćset mil na swéj stolicy,
Król wielki, samowładnik świata połowicy.
Zmarszczył brwi, – i tysiące kibitek wnet leci;
Podpisał, – tysiąc matek opłakuje dzieci;
Skinął, – padają knuty od Niemna do Chiwy.
Mocarzu, jak Bóg silny, jak szatan złośliwy! […]
Car dziwi się – ze strachu drżą Petersburczany,
Car gniewa się – ze strachu mrą jego dworzany;
Ale sypią się wojska, których Bóg i wiara
Jest car. – Car gniewny: umrzem, rozweselim cara!

Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona* (fragment), tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl), domena publiczna. [88 wyrazów]

samowładnik – władca (tu: car); świata połowica – połowa świata; kibitka – kryty wóz, którym wożono zesłańców; knut – bicz do wymierzania kar; od Niemna do Chiwy – od zachodnich granic imperium aż po Azję Środkową (Chiwa – miasto w dzisiejszym Uzbekistanie); dworzany – dworzanie.

1.1 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

W wersie „Mocarzu, jak Bóg silny, jak szatan złośliwy!” podstawowym środkiem stylistycznym jest ___ / 1 pkt

A. zdrobnienie.
B. apostrofa.
C. wyraz dźwiękonaśladowczy.
D. neologizm.

Jak na egzaminie – zadania mieszane

Reduta Ordona – Adam Mickiewicz · kl. VII–VIII

KARTA 6/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 10 pkt

1 **Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących utworu. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 1 pkt

1. Narrator mówi o dwustu armatach, które grzmiały na polu bitwy.	P	F
2. Generał przez cały czas walczył przy działach razem z Ordonem.	P	F

2 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**
Słowa „Bóg wyrzekł słowo stań się, Bóg i zgiń wyrzecze!" nawiązują do ___ / 1 pkt

A. mitu o Prometeuszu.

B. legendy o Lechu, Czechu i Rusie.

C. biblijnego opisu stworzenia świata.

D. baśni ludowej o skarbie.

3 **Sformułuj tezę do tematu wypracowania: *Czy bohaterstwo zawsze wymaga poświęcenia życia?* Teza ma pozwolić na odwołanie się do *Reduty Ordona*.** ___ / 1 pkt

4 **Do tezy *Tyrania opiera się na strachu i ślepym posłuszeństwie* sformułuj argument i zilustruj go przykładem z *Reduty Ordona*.** ___ / 2 pkt

5 **Ułóż plan wypracowania (3–4 punkty) na temat *Bohater, który zasługuje na pamięć*. W co najmniej jednym punkcie odwołaj się do *Reduty Ordona*.** ___ / 2 pkt

6 **Wyjaśnij, na czym polega ironia w słowach o ręcznej broni obrońców: „dzisiaj pracowała więcéj, / Niż na wszystkich przeglądach za władzy książęcéj".** ___ / 2 pkt

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Reduta Ordona – 40 zadań typu egzaminacyjnego z kluczem (egzamin ósmoklasisty 2027)

Podgląd pokazał 7 z 23 stron. Pełna wersja: 23 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- 40 zadań typu egzaminacyjnego do lektury obowiązkowej „Reduta Ordona" – w formule egzaminu ósmoklasisty 2027, z kluczem i zasadami oceniania.
- Sześć kart: fabuła i bohaterowie (z ramką „W pigułce"), gatunek i kompozycja, język i fragment tekstu, problematyka i wartości, konteksty i porównania z innymi lekturami, karta „ja
- Zadania prawda/fałsz, wyboru, dopasowania, kolejności zdarzeń i otwarte – także argument do tezy, teza i plan wypracowania.
- Przy każdym zadaniu numer wymagania z podstawy programowej.
- Gotowe na powtórkę przed egzaminem, kartkówkę z lektury albo pracę domową – każdą kartę można wydrukować osobno.
- PDF do druku (23 stron) i DOCX do edycji (czarno-biały, gotowy do kserowania).
- Treść oryginalna; cytaty tylko z utworów w domenie publicznej.
- Pisownia według zasad od 1 stycznia 2026 r.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/egzamin-osmoklasisty-2027-reduta-ordona-40-zadan